

Ministerie van Economische Zaken

Criteria Transparantiebenchmark 2014

Versie 2

Inhoudsgericht normenkader					100				
1. Onderneming en bedrijfsmodel	33	2. Beleid en resultaten			34	3. Management-aanpak	33		
1A. Profiel en waardeketen	10	2A. Beleid en (zelf opgelegde) verplichtingen			5	3A. Governance en remuneratie	10		
1B. Proces van waardecreatie	10	2B. Doelstellingen			5	3B. Sturing en beheersing	8		
1C. Omgevingsanalyse (incl. risico's en kansen)	8	2C. Economische aspecten van ondernemen	8	2D. Milieu-aspecten van ondernemen	8	2E. Sociale aspecten van ondernemen	8	3C. Toekomstverwachting	5
1D. Strategische context	5						3D. Verslaggevingscriteria	10	

Kwaliteitsgericht normenkader					100				
4. Relevantie	20	5. Duidelijkheid	20	6. Betrouwbaarheid	20	7. Responsiviteit	20	8. Samenhang	20
Materialiteit	8	Begrijpelijkheid	6	Juistheid, volledigheid en getrouw beeld	17	Gerichtheid op belanghebbenden	13	Strategische focus	5
Reikwijdte en afbakening	6	Beknoptheid	4	Voorzichtigheid	3	Bijdrage aan maatschappelijk debat	2	Contextuele samenhang	6
Tijdigheid	6	Inzichtelijkheid	7			Durf	5	Integratie	6
		Toegankelijkheid	3					Vergelijkbaarheid	3

Deskundigenweging				
Relevantie	Duidelijkheid	Betrouwbaarheid	Responsiviteit	Samenhang
Materialiteit (relevantie van de gekozen onderwerpen)	Begrijpelijkheid	Juistheid	Gerichtheid op belanghebbenden	Strategische focus
Reikwijdte en afbakening	Beknoptheid	Volledigheid	Bijdrage aan maatschappelijk debat	Contextuele samenhang
Tijdigheid	Inzichtelijkheid	Evenwichtigheid	Durf	Integratie
Informatieve vormgeving	Toegankelijkheid	Geschiktheid		Vergelijkbaarheid
		Onpartijdigheid		
		Voorzichtigheid		

Inhoudsopgave

Inhoudsgericht normenkader

1 Onderneming en bedrijfsmodel

- 1A Profiel en waardeketen* pagina 4
- 1B Proces van waardecreatie* pagina 5
- 1C Omgevingsanalyse (incl. risico's en kansen)* pagina 5
- 1D Strategische context* pagina 6

2 Beleid en resultaten

- 2A Beleid en (zelf opgelegde) verplichtingen* pagina 6
- 2B Doelstellingen* pagina 6
- 2C Economische aspecten van ondernemen* pagina 7
- 2D Milieu-aspecten van ondernemen* pagina 7
- 2E Sociale aspecten van ondernemen* pagina 8

3 Managementaanpak

- 3A Governance en remuneratie* pagina 8
- 3B Sturing en beheersing* pagina 9
- 3C Toekomstverwachting* pagina 10
- 3D Verslaggevingscriteria* pagina 10

Kwaliteitsgericht normenkader

- 4 Relevantie pagina 11
- 5 Duidelijkheid pagina 12
- 6 Betrouwbaarheid pagina 13
- 7 Responsiviteit pagina 14
- 8 Samenhang pagina 15

Deskundigenweging pagina 16

Begrippenlijst pagina 18

Bijlage: Sectorspecifieke aspecten pagina 20

Inhoudsgericht normenkader

1 Onderneming en bedrijfsmodel (33 punten)

1A Profiel en waardeketen (10 punten)

- 1 Om de informatie in de verslaggeving zinvol te kunnen interpreteren verstrekt de onderneming algemene informatie die samengenomen een duidelijk profiel schetst van de aard en omvang van de onderneming, inclusief eventuele dochterondernemingen en deelnemingen.
- o = Geen of gedeeltelijke beschrijving.
- 1 = Er wordt een toelichting gegeven op ten minste drie van onderstaande punten.
- de juridische structuur van de onderneming, inclusief de eventuele groepsstructuur
  - de landen waarin de onderneming actief is
  - de bedrijfsactiviteiten per land of regio, per divisie of per productieproces
  - categorieën afnemers en leveranciers
  - de producten en/of diensten die de onderneming levert, alsmede indien van toepassing de merken die de onderneming voert
- + 1 De onderneming geeft een duidelijk beeld van de omvang van haar activiteiten door op overzichtelijke wijze een kwantitatieve samenvatting van haar profiel op te nemen in de verslaggeving met betrekking tot ten minste drie van onderstaande punten.
- aantal medewerkers, gespecificeerd naar land of regio, divisie of activiteit
  - hoeveelheid geleverde producten en/of diensten, gespecificeerd naar land of regio, divisie of bedrijfsactiviteit
  - gespecificeerde omzet- of opbrengstgegevens
  - omvang van de activa van de onderneming
  - operationele kostenontwikkeling
- 2 De onderneming geeft een beknopt overzicht van de (internationale) waardeketen waarin zij opereert, waarbij een toelichting wordt gegeven op de belangrijkste maatschappelijke aspecten die spelen binnen de keten.
- o = Geen of gedeeltelijke beschrijving.
- 1 = Er wordt een beschrijving gegeven van de waardeketen aan de hand van ten minste drie van onderstaande kenmerken.
- herkomst van kapitalen, zoals natuurlijk, menselijk en financieel kapitaal, naar land of regio
  - belangrijkste categorieën toeleveranciers onderverdeeld naar eerstelijns, tweedelijns, etc.
  - belangrijkste afzetmarkten en categorieën afnemers
  - belangrijkste samenwerkingspartijen
  - belangrijkste onderaannemers, tussenpersonen, agenten, etc.
  - de (internationale) handels-, financierings- en eigendomsrelaties van de onderneming
- + 1 Er wordt uitleg gegeven over de belangrijkste maatschappelijke aspecten die spelen binnen de waardeketen waarin de onderneming actief is.
- + 1 De verslaggeving bevat een grafische weergave van de waardeketen en/of de opbouw van de (internationale) keten van toeleveranciers.
- 3 De onderneming geeft een toelichting op de onderwerpen die zij van materieel belang acht voor de waardeketen waarin de onderneming opereert.
- o = Materieële onderwerpen worden niet als zodanig geïntroduceerd in de verslaggeving.
- 2 = De onderneming geeft een specifieke toelichting op onderwerpen van materieel belang in ten minste twee van onderstaande categorieën.
- economische aspecten
  - milieu-aspecten
  - sociale aspecten
- + 2 De onderneming geeft inzicht in het relatieve belang van de geïdentificeerde materieële onderwerpen voor zowel belanghebbenden als de onderneming.
- + 1 In de verslaggeving is een grafische weergave opgenomen van materieële onderwerpen, bijvoorbeeld in de vorm van een materialiteitsmatrix.

1B Proces van waardecreatie (10 punten)

- 4 Er wordt een beschrijving gegeven van het bedrijfsmodel, waarmee de onderneming waarde creëert voor haar belanghebbenden.
- 0 = Geen beschrijving.
  - 1 = De onderneming beschrijft in algemene termen haar kernprocessen en –activiteiten.
  - 2 = De onderneming geeft als zelfstandig herkenbaar onderdeel van de verslaggeving een algemene toelichting op het bedrijfsmodel.
  - 4 = De onderneming geeft een specifieke toelichting op het bedrijfsmodel waarin ten minste wordt ingegaan op het innovatieve vermogen van de onderneming en de unieke eigenschappen van de onderneming.
  - + 2 De onderneming brengt haar proces van waardecreatie in verband met verschillende vormen van kapitaal waar de onderneming beslag op legt en waar zij waarde aan toevoegt of afdoet.
  - + 2 De beschrijving van het bedrijfsmodel en het proces van waardecreatie wordt expliciet in verband gebracht met andere onderdelen van de verslaggeving zoals de omgevingsanalyse, strategische doelstellingen, risico's en kansen.
  - + 2 De verslaggeving bevat een grafische weergave van het bedrijfsmodel.

1C Omgevingsanalyse (incl. risico's en kansen) (8 punten)

- 5 In de verslaggeving wordt een toelichting gegeven op de omgeving waarin de onderneming opereert.
- 0 = Geen of beperkte toelichting.
  - 1 = Er wordt een toelichting gegeven op ten minste drie van onderstaande punten.
    - economisch klimaat
    - trends en ontwikkelingen in de belangrijkste (afzet)markten van de onderneming
    - demografische en sociaal-culturele ontwikkelingen
    - ontwikkelingen in de natuurlijke omgeving
    - technologisch ontwikkelingen
    - relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving
    - relevante ontwikkelingen in de sector
  - + 1 Er wordt inzicht gegeven in de productiefactoren en afhankelijkheidsrelaties die van essentieel belang zijn voor het succes van de onderneming, waaronder een beschrijving van de voornaamste belanghebbenden.
  - + 1 Er wordt inzicht gegeven in kansen en bedreigingen voor de onderneming en haar specifieke sterktes en zwaktes ten opzichte van andere ondernemingen.
  - + 1 Er wordt duidelijk gemaakt hoe ontwikkelingen in de omgeving de groei en continuïteit beïnvloeden.
- 6 In de verslaggeving worden risico's toegelicht die de onderneming beïnvloeden.
- 0 = De onderneming geeft een algemene beschrijving van risico's.
  - 1 = De onderneming geeft een bedrijfs- en/of sectorspecifieke beschrijving van risico's.
  - + 1 De verslaggeving bevat een schematisch overzicht van de belangrijkste risico's.
  - + 1 De verslaggeving bevat een toelichting op de mate waarin de onderneming bereid is risico te accepteren.
  - + 1 De onderneming heeft kwantitatieve indicatoren geformuleerd om de ontwikkeling van specifieke risicofactoren te kunnen volgen in de tijd.
  - 2 Er worden geen risico's beschreven.

1D Strategische context (5 punten)

- 7 Om de informatie in de maatschappelijke verslaggeving zinvol te kunnen interpreteren verschaft de onderneming inzicht in de context van haar beleid en activiteiten door een toelichting te geven op de bedrijfsstrategie.
- 0 = Geen toelichting.
- 2 = Er wordt een algemene toelichting gegeven op de strategie.
- 3 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven op de strategie aan de hand van een samenhangend geheel aan strategische thema's, speerpunten of doelstellingen.
- + 2 De toelichting op de bedrijfsstrategie wordt expliciet in verband gebracht met andere onderdelen van de verslaggeving zoals de omgevingsanalyse, bedrijfsmodel en proces van waardecreatie en risico's en kansen.
- 2 De toelichting op de bedrijfsstrategie gaat niet expliciet in op maatschappelijke aspecten van ondernemen.

2 Beleid en resultaten (34 punten)

2A Beleid en (zelf opgelegde) verplichtingen (5 punten)

- 8 In de verslaggeving wordt een toelichting gegeven op het beleid dat de onderneming voert ten aanzien van de maatschappelijke aspecten van ondernemen.
- 0 = Er wordt een algemene toelichting gegeven.
- 1 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven op het beleid van de onderneming ten aanzien van ten minste drie van onderstaande punten.
- 2 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven op het beleid van de onderneming ten aanzien van ten minste zes van onderstaande punten.
- productverantwoordelijkheid
  - innovatie
  - preventie van omkoping en corruptie
  - energie-, materiaal- en watergebruik, lozingen, emissies en afval
  - milieubeschermingsmaatregelen ter voorkoming van verontreiniging van lucht, water en grond, alsmede de bescherming en stimulering van de kwaliteit en de ongeschonden toestand van ecosystemen (met inbegrip van biodiversiteit en habitatbescherming).
  - arbeidsomstandigheden, waaronder de veiligheid en gezondheid van medewerkers en derden
  - maatregelen ter voorkoming van de schending van mensenrechten en fundamentele principes en rechten op het werk
  - maatschappelijke betrokkenheid
- + 2 De onderneming beschrijft aan welke specifieke gedragscodes en (internationale) conventies en richtlijnen zij zich gehouden acht, zoals de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights.
- + 1 De onderneming licht toe hoe zij in specifieke situaties omgaat met toeleveranciers die inbreuk plegen op interne of externe codes.
- 2 Er wordt geen toelichting gegeven op het beleid ten aanzien van de maatschappelijke aspecten van ondernemen.

2B Doelstellingen (5 punten)

- 9 In de verslaggeving worden concrete doelstellingen ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen vermeld en toegelicht.
- 0 = Geen expliciete vermelding van doelstellingen.
- 1 = De onderneming geeft een algemene beschrijving van ten minste vier doelstellingen.
- 2 = De onderneming geeft een specifieke beschrijving van ten minste vier doelstellingen, waarbij een kwantitatieve streefwaarde alsmede een concreet tijdspad wordt aangegeven.
- + 1 De onderneming geeft een beschrijving van ten minste vier doelstellingen in ten minste twee van onderstaande categorieën.
- economische aspecten
  - milieu-aspecten
  - sociale aspecten
- + 1 De gegeven doelstellingen hebben betrekking op ten minste drie geïdentificeerde materiële onderwerpen.

- + 1 De onderneming geeft een expliciete toelichting op eventuele wijzigingen in het beleid en de doelstellingen ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen ten opzichte van de eerdere verslaggevingsperiode.

2C Economische aspecten van ondernemen (8 punten)

- 10 De verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de economische aspecten van ondernemen.
- 0 = Geen toelichting.
  - 1 = Er wordt een algemene toelichting gegeven op de economische ontwikkelingen en resultaten van de onderneming in ten minste twee van onderstaande categorieën.
  - 2 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven op economische aspecten in ten minste twee van onderstaande categorieën.
  - 3 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven op economische aspecten in ten minste vier van onderstaande categorieën.
    - innovatie (waaronder partnerships)
    - huisvestingsbeleid (inclusief de impact op werkgelegenheid)
    - invloed op de arbeidsmarkt
    - de preventie van belangenverstremming, omkoping en corruptie
    - eerlijke concurrentie en prijsvorming
    - belastingafdracht
    - verspreiding van kennis via onderzoek en ontwikkeling
    - socio-economische aspecten van investeringen, producten en diensten
    - de effecten van investeringen en desinvesteringen, waaronder acquisities en het afstoten van bedrijfsonderdelen
    - de effecten van het gevoerde inkoopbeleid
  - + 2 Er wordt een kwantitatieve toelichting gegeven op economische aspecten van ondernemen in ten minste twee van bovenstaande categorieën.
  - + 2 Er wordt inzicht gegeven in de kasafdracht per land van alle materiële belastingen.
  - + 1 De behaalde economische resultaten worden toegelicht in relatie tot eerder gestelde doelstellingen.

2D Milieu-aspecten van ondernemen (8 punten)

- 11 De verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de milieu-aspecten van ondernemen.
- 0 = Geen toelichting.
  - 1 = Er wordt een algemene toelichting gegeven op de milieu-ontwikkelingen en resultaten van de onderneming in ten minste twee van onderstaande categorieën.
  - 2 = Er wordt een kwantitatieve toelichting gegeven op milieu-aspecten in ten minste twee van onderstaande categorieën.
  - 4 = Er wordt een kwantitatieve toelichting gegeven op milieu-aspecten in ten minste vier van onderstaande categorieën.
    - informatie over energie-, materiaal- en waterverbruik
    - lozingen, waaronder ook ongelukken en incidentele lozingen
    - emissies, in het bijzonder met betrekking tot broeikasgassen en ozon-afbrekende gassen
    - afval, alsmede informatie over hergebruik en recycling
    - biodiversiteit
  - + 2 De behaalde resultaten op het gebied van milieu worden toegelicht in relatie tot eerder gestelde doelstellingen.
  - + 2 De behaalde resultaten op het gebied van milieu worden uitgedrukt in een monetaire waarde.

2E Sociale aspecten van ondernemen (8 punten)

- 12 De verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de sociale aspecten van ondernemen.
- 0 = Geen toelichting.
- 1 = Er wordt een algemene toelichting gegeven op de sociale ontwikkelingen en resultaten van de onderneming in ten minste twee van onderstaande categorieën.
- 2 = Er wordt een kwantitatieve toelichting gegeven op sociale aspecten in ten minste twee van onderstaande categorieën.
- 4 = Er wordt een kwantitatieve toelichting gegeven op sociale aspecten in ten minste vier van onderstaande categorieën.
- arbeidsvoorwaarden, waaronder werkgelegenheid, sociale zekerheid, beloning, en emolumenten
  - arbeidsomstandigheden, waaronder aspecten als veiligheid en gezondheid, letsel- en beroepsziektes, opleiding en training, diversiteit en ontplooiingsmogelijkheden
  - consumentenbelangen, waaronder privacy en bescherming van consumentengegevens
  - het waarborgen van mensenrechten, fundamentele beginselen en rechten op het werk, respect voor lokale gemeenschappen en inheemse volkeren
  - productverantwoordelijkheid, waaronder aspecten als veiligheid, eerlijke handel, dierwelzijn, voedselveiligheid en genetische modificatie
  - activiteiten van de onderneming in het kader van maatschappelijke betrokkenheid
- + 2 De behaalde sociale resultaten worden toegelicht in relatie tot eerder gestelde doelstellingen.
- + 2 De behaalde sociale resultaten worden uitgedrukt in een monetaire waarde.

3 Managementaanpak (33 punten)

3A Governance en remuneratie (10 punten)

- 13 Er wordt inzicht gegeven in de organisatiestructuur van de onderneming.
- 0 = Geen toelichting.
- 1 = Er wordt een beschrijving gegeven van de aansturing van de organisatie door de organisatiestructuur inzichtelijk te maken op het niveau van de belangrijkste organisatie-eenheden.
- 14 Er wordt een toelichting gegeven op (de samenstelling van) het bestuur van de onderneming en de wijze waarop toezicht wordt uitgeoefend op het hoogste bestuurslichaam.
- 0 = De namen van de leden van het bestuur of de directie (en van het toezichthoudend orgaan indien van toepassing) worden vermeld zonder uitgebreide toelichting.
- 1 = De namen van de leden van het bestuur of de directie (en van het toezichthoudend orgaan indien van toepassing) worden vermeld met een toelichting op ten minste vier van onderstaande punten.
- leeftijden
  - achtergrond
  - specifieke kennis en competenties
  - taken en verantwoordelijkheden binnen de onderneming
  - bestuurstermijnen
  - overige bestuursfuncties
- 1 Geen vermelding.
- 15 Er wordt een beschrijving gegeven van de taken en verantwoordelijkheden binnen de organisatie ten aanzien van de identificatie, beleidsvorming, managementaanpak en evaluatie van de materiële maatschappelijke aspecten van ondernemen.
- 0 = Geen toelichting.
- 2 = Taken en verantwoordelijkheden worden beschreven.
- + 1 Uit de toelichting blijkt de verantwoordelijkheid en de betrokkenheid van toezichthouders (bijvoorbeeld de Raad van Commissarissen of een daartoe ingestelde commissie) bij de strategie, de resultaten en de externe verantwoording van de onderneming op het gebied van maatschappelijk aspecten van ondernemen.

- 1 De verantwoordelijkheid en de betrokkenheid van het hoogste bestuurslichaam blijken niet uit de beschrijving.
- 16 Er wordt een beschrijving gegeven van het beleid van de onderneming ten aanzien van remuneratie van bestuurders en hoger management, inclusief het beleid voor toekenning van variabele beloningen.
- 1 = Er wordt een algemene beschrijving gegeven.
  - 2 = Er wordt een specifieke beschrijving gegeven van de uitgangspunten en de bestanddelen van de vaste en variabele beloning, inclusief pensioenen, alsmede van het proces waarin prestatietoelagen worden toegekend en de rol van de remuneratiecommissie daarbij indien van toepassing.
  - + 1 De toelichting maakt duidelijk welke doelstellingen zijn gesteld die bepalend zijn voor de toekenning van prestatietoelagen.
  - + 2 De toelichting maakt in kwantitatieve termen duidelijk welk deel van de toegekende prestatietoelagen afhankelijk is gesteld van maatschappelijke resultaten.
  - 2 Er wordt geentoeelichting gegeven op het beloningsbeleid van de onderneming.

3B Sturing en beheersing (8 punten)

- 17 Er wordt een algemene beschrijving gegeven van het proces van sturing en beheersing met betrekking tot de maatschappelijke aspecten van ondernemen en de wijze waarop dit is verankerd in managementsystemen.
- 0 = Geen toelichting.
  - 1 = Er wordt een algemene beschrijving gegeven van sturing en beheersing in termen van het vaststellen van doelstellingen, het organiseren van randvoorwaarden (waaronder het beschikbaar stellen van middelen), het uitvoeren van gekozen maatregelen, het evalueren van bereikt resultaat en het eventueel bijstellen van doelstellingen.
  - + 1 Er wordt een toelichting gegeven op ten minste vier van onderstaande punten.
    - proces van strategiebepaling
    - naleving van wet- en regelgeving
    - inrichting van managementsystemen
    - informatie over risicomanagement
    - uitvoering van (interne) audits en andere monitoringsactiviteiten
    - beoordelings- en beloningsystemen
    - feedback en evaluatiesystemen (inclusief beleidsevaluaties)
    - klachtenmechanismen
    - due diligence
  - + 2 Er wordt een toelichting gegeven over de aansturing, beheersing en samenwerking binnen de waardeketen waarin de onderneming opereert op ten minste drie van onderstaande punten.
    - proces om individuele toeleveranciers met een verhoogd risicoprofiel te identificeren
    - analyse van economische, milieu- en sociale aspecten in de keten
    - beleid ten aanzien van inkoop en aanbestedingen
    - stimuleren van milieu- en sociale standaarden in de keten
    - uitvoering van audits en andere monitoringsactiviteiten in de keten
    - samenwerking met maatschappelijke organisaties gericht op verantwoord ketenbeheer
- 18 Binnen de beschrijving van het proces van sturing en beheersing geeft de onderneming een specifieke toelichting op de wijze waarop het management sturing geeft aan geïdentificeerde materiële onderwerpen.
- 0 = Geen toelichting.
  - 2 = Er wordt een toelichting gegeven op de managementaanpak op ten minste drie van onderstaande punten.
    - functie aan wie eindverantwoordelijkheid is toebedeeld
    - taken en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken afdelingen
    - toegewezen tijd en middelen
    - concrete acties die genomen zijn of worden
    - uitdagingen en obstakels waarmee het management is of wordt geconfronteerd
  - + 2 De onderneming geeft een toelichting op onderwerpen in ten minste twee van onderstaande categorieën.
    - economische aspecten van ondernemen
    - milieu-aspecten van ondernemen
    - sociale aspecten van ondernemen

3C Toekomstverwachting (5 punten)

- 19 In de verslaggeving wordt een toelichting gegeven op de verwachtingen van de onderneming ten aanzien van interne en/of externe ontwikkelingen en trends die het bedrijfsmodel dan wel de strategie dan wel de managementaanpak van de onderneming mogelijk zullen beïnvloeden.
- 0 = Geen toelichting.
- 1 = Er wordt een algemene toelichting gegeven.
- 2 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven waarin duidelijk wordt gemaakt op welke manier de onderneming verwacht dat het bedrijfsmodel dan wel de strategie dan wel de managementaanpak in de toekomst zal veranderen.
- + 1 In de verslaggeving is een verklaring opgenomen van het bestuur of de directie waarin zij haar visie geeft op de wijze waarop de onderneming zich voorbereidt op de toekomst in het licht van specifieke ontwikkelingen en/of (mega)trends.
- + 1 De toelichting gaat in op sectorspecifieke ontwikkelingen en trends.
- + 1 De toelichting gaat in op toekomstige ontwikkelingen en trends die de waardeketen van de onderneming zullen beïnvloeden.

3D Verslaggevingscriteria (10 punten)

- 20 De onderneming geeft een toelichting op het aan de maatschappelijke verslaggeving ten grondslag liggende verslaggevingsbeleid en het verslaggevingsproces.
- 0 = Geen toelichting.
- 1 = Het maatschappelijke verslaggevingsbeleid wordt toegelicht aan de hand van ten minste twee van onderstaande aspecten.
- 2 = Het maatschappelijke verslaggevingsbeleid wordt toegelicht aan de hand van ten minste vier van onderstaande aspecten.
- 3 = Het maatschappelijke verslaggevingsbeleid wordt toegelicht aan de hand van alle zes onderstaande aspecten.
- gevolgd verslaggevingstandaarden of –richtlijnen
  - gehanteerde definities
  - methoden van meten, schatten en berekenen
  - het proces van dataverzameling, inclusief frequentie van rapporteren
  - interne controlemaatregelen rondom het rapportageproces
  - doelstellingen en voornemens ten aanzien van verslaggevingsbeleid
- + 1 De onderneming geeft een toelichting over het al dan niet laten verifiëren van de maatschappelijke informatie.
- + 1 De onderneming geeft een toelichting op de invloed van wijzigingen in definities en meetmethoden op de gerapporteerde data ten opzichte van eerdere verslaggevingsperioden.
- 21 De onderneming geeft een toelichting op de reikwijdte en afbakening van het verslag.
- 0 = Geen toelichting.
- 1 = Er wordt een algemene toelichting gegeven.
- + 2 De toelichting op de reikwijdte van het verslag wordt in verband gebracht met geïdentificeerde materiële onderwerpen.
- + 2 De toelichting op de afbakening van het verslag wordt in verband gebracht met geïdentificeerde materiële onderwerpen.

Kwaliteitsgericht normenkader

4 Relevantie (20 punten)

- 22 De maatschappelijke onderwerpen waarover wordt gerapporteerd zijn van materieel belang.
- 0 = De onderneming rapporteert in de verslaggeving over minder dan drie aspecten van materieel belang.
  - 3 = De onderneming rapporteert in de verslaggeving over ten minste drie aspecten van materieel belang.
  - 4 = De onderneming rapporteert in de verslaggeving over ten minste vier aspecten van materieel belang.
  - 5 = De onderneming rapporteert in de verslaggeving over ten minste vijf aspecten van materieel belang.
  - + 3 De verslaggeving geeft een toelichting op het proces dat gehanteerd wordt om te bepalen wat de meest materiële onderwerpen voor de organisatie zijn.
- 23 De onderneming heeft de reikwijdte en afbakening van alle verslaggeving zo gekozen dat deze tegemoet komt aan de informatiebehoeften van belanghebbenden.
- 0 = De onderneming geeft geen beschrijving van de gehanteerde reikwijdte- en afbakening.
  - 2 = De onderneming geeft een beschrijving van de gehanteerde reikwijdte- en afbakening, alsmede welke grondslag zij hanteert voor het consolideren van de gerapporteerde informatie.
  - + 1 De onderneming geeft aan hoe in de verslaggeving wordt omgegaan met eventuele acquisities en desinvesteringen.
  - + 2 De onderneming geeft een toelichting op keuzes die gemaakt zijn over het al dan niet rapporteren van activiteiten in de waardeketen.
- 24 De verslaggeving wordt tijdig door de onderneming naar buiten gebracht.
- 0 = Alle verslaggeving (zowel financiële als maatschappelijke verslaggeving) is tussen drie en zes maanden na het einde van de verslaggevingsperiode voor het publiek beschikbaar op de website van de onderneming.
  - 3 = Alle verslaggeving (zowel financiële als maatschappelijke verslaggeving) is uiterlijk drie maanden na het einde van de verslaggevingsperiode voor het publiek beschikbaar op de website van de onderneming.
  - + 2 De maatschappelijke informatie wordt gelijktijdig gepubliceerd met de financiële verslaggeving.
  - + 2 Publicatiedatum en verslaggevingsperiode worden duidelijk toegelicht.
  - 2 Alle verslaggeving (zowel financiële als maatschappelijke verslaggeving) is niet eerder voor het publiek beschikbaar op de website van de onderneming dan zes maanden na het einde van de verslaggevingsperiode.

5 Duidelijkheid (20 punten)

- 25 Als onderdeel van de verslaggeving heeft de onderneming een begrippenlijst of vergelijkbare index opgenomen die zowel ingaat op financiële als niet-financiële onderwerpen.
- 0 = Geen index opgenomen.
  - 2 = Er is een begrippenlijst opgenomen die uitleg over maatschappelijke aspecten van ondernemen en/of indicatoren bevat.
  - + 2 In een begrippenlijst of vergelijkbare index wordt inzicht gegeven in de gehanteerde definities van de belangrijkste maatschappelijke indicatoren.
  - + 2 Er is een referentielijst opgenomen met pagina- of hoofdstukverwijzingen per relevant maatschappelijke aspect.
- 26 De verslaggeving bevat een (1) kernachtige samenvatting van de belangrijkste resultaten op economisch, milieu en sociaal gebied in de verslaggevingsperiode.
- 0 = Geen samenvatting.
  - 2 = Er wordt een samenvatting gegeven.
  - + 2 Er is een overzicht met kerncijfers opgenomen met verantwoordingsinformatie ten aanzien van economische, milieu en sociale aspecten van ondernemen.
- 27 De maatschappelijke verslaggeving is zo ingericht dat gebruikers in staat zijn de positie, ontwikkeling en de resultaten van de onderneming te vergelijken in de tijd en met andere ondernemingen.
- + 1 De maatschappelijke verslaggeving bevat vergelijkende cijfers uit eerdere verslaggevingsperiodes.
  - + 2 De onderneming rapporteert voor maatschappelijke aspecten van ondernemen aan de hand van ten minste vier relatieve indicatoren (ratio's).
- 28 De kwantitatieve informatie is inzichtelijk weergegeven.
- 0 = Kwantitatieve informatie wordt niet of nauwelijks grafisch inzichtelijk gemaakt.
  - 1 = De verslaggeving bevat lijn-, taart- en/of staafdiagrammen.
  - + 1 De behaalde economische resultaten worden weergegeven in grafieken en/of tabellen.
  - + 1 De behaalde resultaten op het gebied van milieu worden weergegeven in grafieken en/of tabellen.
  - + 1 De behaalde sociale resultaten worden weergegeven in grafieken en/of tabellen .
  - 2 De verslaggeving bevat geen grafieken en/of tabellen met betrekking tot de maatschappelijke aspecten van ondernemen.
- 29 De verslaggeving is toegankelijk en eenvoudig te vinden.
- 0 = De verslaggeving is niet publiekelijk beschikbaar op internet.
  - 1 = Alle verslaggeving inclusief eventuele maatschappelijke informatie is publiekelijk toegankelijk via de weblocatie van de onderneming.
  - + 1 De onderneming heeft haar website zo ingericht dat alle verslaggeving binnen drie muis clicks kan worden benaderd of gedownload.
  - + 1 De maatschappelijke verslaggeving is te ontsluiten via een daartoe ingerichte applicatie (app) en/of webnavigatie.

6 Betrouwbaarheid (20 punten)

- 30 De verslaggeving bevat een ondertekende verklaring van een onafhankelijke partij die de inhoud van de maatschappelijke informatie heeft geverifieerd en die zekerheid geeft ten aanzien van de betrouwbaarheid van de maatschappelijke informatie.
- 0 = Er is geen verklaring opgenomen.
  - 4 = Er is een verklaring opgenomen die een beperkte mate van zekerheid geeft.
  - 6 = Er is een verklaring opgenomen die een beperkte mate van zekerheid geeft over een deel van de gepresenteerde informatie en een redelijke mate van zekerheid geeft over een ander deel van de informatie in de maatschappelijke verslaggeving.
  - 8 = Er is een verklaring opgenomen die een redelijke mate van zekerheid geeft over ten minste het meest relevante deel van de maatschappelijke verslaggeving.
  - + 2 De verklaring van de onafhankelijke partij geeft inzicht in de volgende punten.
    - onderwerp van de onafhankelijke verificatie
    - de reikwijdte van het verificatieproces
    - doelstelling van de onafhankelijke verificatie
    - de gebruikte toetsingscriteria
    - de gehanteerde standaard(en) voor verificatie
    - de aard van de uitgevoerde werkzaamheden
    - de belangrijkste conclusies
  - + 2 Uit de verklaring blijkt dat de onafhankelijke partij bij zijn verificatie een algemeen geaccepteerde standaard heeft gehanteerd.
  - + 2 Uit de verklaring blijkt dat degene die de verklaring heeft ondertekend, gehouden is aan gedrags- en beroepsregels ten aanzien van onafhankelijkheid en kwaliteit, die door een toezichthoudende organisatie worden geborgd via permanente educatie en tuchtrecht.
  - 2 Uit de verklaring blijkt dat de reikwijdte van het verificatieproces beperkt is en niet alle materiële onderdelen van de maatschappelijke verslaggeving omvat.
  - 2 Uit de conclusies in de verklaring blijkt dat voor (een deel van) de gerapporteerde informatie de betrouwbaarheid niet kon worden vastgesteld.
- 31 In de verslaggeving geven materiedeskundigen of belanghebbenden hun mening over de ontwikkelingen en resultaten ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen.
- 0 = Materiedeskundigen of belanghebbenden worden niet aan het woord gelaten in de verslaggeving.
  - 1 = Er zijn minder dan drie meningen van materiedeskundigen of belanghebbenden opgenomen in de verslaggeving.
  - 3 = Er zijn ten minste drie meningen van materiedeskundigen of belanghebbenden opgenomen in de verslaggeving.
- 32 In de verslaggeving geeft de onderneming een toelichting op onzekerheden in de gerapporteerde data.
- + 1 De onderneming geeft een toelichting op de inherente beperkingen die verband houden met gehanteerde definities en/of die verbonden zijn aan de gehanteerde methoden van meten, schatten en berekenen.
  - + 2 De onderneming beschrijft in haar verslaggeving welke interne processen zij heeft ingericht ter waarborging van de kwaliteit van maatschappelijke informatie waaronder eventuele interne verificatieprocessen.

7 Responsiviteit (20 punten)

- 33 De onderneming maakt duidelijk hoe zij belanghebbenden betreft bij het beleid en de activiteiten van de onderneming en hoe zij rekening houdt met hun gerechtvaardigde belangen en verwachtingen.
- 0 = Geen toelichting.
  - 1 = Er wordt een algemene toelichting gegeven.
  - 2 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven die voldoet aan ten minste twee van onderstaande aspecten.
  - 4 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven die voldoet aan ten minste vier van onderstaande aspecten.
    - identificatie en selectie van belanghebbenden
    - de wijze waarop een dialoog is gevoerd
    - de frequentie van de dialoog met belanghebbenden per type of groep
    - de belangrijkste bespreekpunten per type of groep
    - de uitkomsten van de dialoog per type of groep
  - + 2 Er wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden zijn gebruikt door de onderneming en welk effect dit heeft gehad op het beleid en de activiteiten van de onderneming.
  - + 2 Uit de verslaggeving blijkt de betrokkenheid van het hoogste bestuurslichaam bij de dialoog met belanghebbenden.
  - + 2 Uit de verslaggeving blijkt dat de dialoog met belanghebbenden is gevoerd in relatie tot de strategie van de onderneming en de vastgestelde doelen.
- 34 Bij het inrichten van de verslaggeving heeft de onderneming zich laten leiden door de informatiebehoefte van belanghebbenden.
- 0 = Er wordt een algemene toelichting gegeven.
  - 2 = Er wordt een specifieke toelichting gegeven waarbij wordt aangegeven hoe de verwachtingen en belangen van belanghebbenden zijn meegewogen in het proces waarin de materiële onderwerpen waarover wordt gerapporteerd zijn vastgesteld.
  - + 1 In de maatschappelijke verslaggeving wordt de gebruiker uitgenodigd een reactie te geven en wordt daartoe een concrete mogelijkheid geboden.
- 35 De onderneming draagt in haar maatschappelijke verslaggeving een visie uit op relevante maatschappelijke thema's.
- 0 = Geen toelichting.
  - 2 = In de verslaggeving is informatie opgenomen gericht op het creëren van bewustzijn of begrip bij belanghebbenden omtrent bepaalde maatschappelijke, voor de onderneming relevante thema's.
- 36 De onderneming durft zich kwetsbaar op te stellen door uitdagingen, kwesties of dilemma's publiekelijk te delen.
- 0 = De onderneming geeft geen expliciete toelichting op uitdagingen, kwesties of dilemma's waar management zich voor gesteld ziet.
  - 3 = De onderneming geeft een expliciete toelichting op ten minste twee uitdagingen, kwesties of dilemma's waar management zich voor gesteld ziet.
  - + 2 De toelichting op uitdagingen, kwesties of dilemma's is als één of verschillende zelfstandig herkenbare onderdelen opgenomen in de verslaggeving.

8 Samenhang (20 punten)

- 37 Uit de verslaggeving blijkt hoe het beleid, de activiteiten en de resultaten ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen zich verhouden tot de gekozen strategie van de onderneming.
- 0 = Geen of gedeeltelijke toelichting.
  - 3 = De onderneming geeft een specifieke toelichting op de congruentie van de bedrijfsstrategie en de doelstellingen met betrekking tot maatschappelijke aspecten van ondernemen.
  - + 2 Uit de opbouw van de verslaggeving blijkt dat de strategische prioriteiten van de onderneming als leidraad worden gebruikt voor de toelichting op de ontwikkelingen, resultaten en toekomstverwachtingen ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen.
- 38 De onderneming geeft een toelichting op haar maatschappelijke aspecten van ondernemen in de bredere context van maatschappelijke ontwikkelingen.

- + 2 De onderneming geeft een toelichting op het effect van economische omstandigheden op het gevoerde maatschappelijk beleid.
  - + 2 De onderneming geeft een toelichting op het effect van ontwikkelingen binnen de sector op het gevoerde maatschappelijke beleid.
  - + 2 De onderneming geeft een toelichting op het effect van ontwikkelingen in de waardeketen op het gevoerde maatschappelijk beleid.
- 39 In de verslaggeving is er sprake van een goede samenhang van informatie.
- o = Onderlinge verbanden worden niet expliciet geduid.
  - 2 = De onderneming maakt de onderlinge verbanden duidelijk tussen ten minste drie van onder genoemde punten.
  - 4 = De onderneming maakt de onderlinge verbanden duidelijk tussen ten minste vijf van onder genoemde punten.
    - strategische prioriteiten
    - doelstellingen
    - risicofactoren
    - resultaten
    - indicatoren met een kwantitatieve streefwaarde
    - korte- en langetermijn acties
    - vooruitzichten
  - + 2 De onderneming geeft de onderlinge verbanden weer in een beknopt overzicht of tabel.
- 40 De verslaggeving is zo ingericht dat gebruikers in staat zijn om de positie, ontwikkeling en resultaten van de onderneming te vergelijken met andere ondernemingen.
- o = Geen informatie over andere ondernemingen opgenomen in de verslaggeving.
  - 3 = De onderneming presenteert de behaalde maatschappelijke resultaten in de context van externe informatie, waaronder noteringen, benchmarkgegevens, trendanalyses en 'best practices'.

Deskundigenweging

Criteria bij de beoordeling door een Panel van Deskundigen van de verantwoordingsinformatie van de top-20

Relevantie (± 15%)

- **Materialiteit:** In de verslaggeving geeft de onderneming informatie over alle onderwerpen die relevant zijn voor een goed begrip van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van de onderneming. De onderneming heeft juiste keuzes gemaakt met betrekking tot de selectie van onderwerpen waarover wordt gerapporteerd, zodanig dat de verslaggeving relevant is voor gebruikers maar niet resulteert in een overdaad aan informatie.
- **Afstemming van de reikwijdte op de informatiebehoefte van gebruikers:** De onderneming heeft juiste keuzes gemaakt met betrekking tot de onderwerpen waarover wordt gerapporteerd.
- **Afstemming van de afbakening op de informatiebehoefte van gebruikers:** De onderneming heeft juiste keuzes gemaakt met betrekking tot de afbakening in de keten, zodanig dat ook verantwoordingsinformatie is opgenomen over activiteiten in de keten waaraan gebruikers in het bijzonder behoefte zouden kunnen hebben maar waarover de onderneming geen of beperkte controle heeft.
- **Informatieve vormgeving:** Het informatieve karakter van de verslaggeving overheerst ten opzichte van de promotionele functie. Foto's, interviews, kaders, etc. overheersen niet de tekst en bieden toegevoegde waarde.

Duidelijkheid (± 15%)

- **Begrijpelijkheid:** De informatie en de vormgeving is op een goede manier afgestemd op de kennis en ervaring van de beoogde gebruikers. Door te kiezen voor helder taalgebruik en het uitleggen van mogelijk onbekende termen in de verslaggeving.
- **Beknoptheid:** De onderneming rapporteert op een duidelijke manier door te kiezen voor een beperkte omvang.
- **Inzichtelijkheid:** Kwantitatieve informatie is inzichtelijk weergegeven. Tabellen en grafieken zijn inzichtelijk opgemaakt en waar nodig wordt een toelichting gegeven op de conclusies die uit een tabel of grafiek moeten blijken.
- **Toegankelijkheid:** De gegevens en informatie in de verslaggeving zijn in redelijkheid toegankelijk voor alle relevante belanghebbenden, waaronder degenen die bijzondere eisen stellen aan de toegankelijkheid zoals mensen die een handicap hebben of een andere taal spreken.

Betrouwbaarheid (± 15%)

- **Juistheid:** De informatie in de verslaggeving is vrij van wezenlijke onjuistheden en wordt in de juiste context gepresenteerd.
- **Volledigheid:** Alle informatie die nodig is voor een goede beeldvorming is opgenomen binnen de grenzen die gevormd worden door hetgeen relevant is, rekeninghoudend met de kosten van verwerving van die informatie.
- **Evenwichtigheid:** Er wordt een evenwichtig beeld geschetst in de verslaggeving. Er wordt informatie gegeven over zowel positieve als negatieve gebeurtenissen.
- **Geschiktheid:** Het beeld dat geschetst wordt door de informatie in de verslaggeving is representatief voor de werkelijke situatie van de onderneming. De indicatoren aan de hand waarvan gerapporteerd wordt over bepaalde onderwerpen zijn geschikt om een beeld te geven van de werkelijkheid.
- **Onpartijdigheid:** De informatie in de verslaggeving is onpartijdig, dat wil zeggen vrij van vooringenomenheid in de zin van eerlijk en onbevooroordeeld.
- **Voorzichtigheid:** Bij het opstellen van de verslaggeving is voorzichtigheid betracht bij het vermelden van onzekerheden, zodanig dat het risico wordt beperkt dat de informatie te rooskleurig wordt weergegeven.

Responsiviteit (± 15%)

- Gerichtheid op belanghebbenden: Bij het inrichten van de verslaggeving heeft de onderneming zich laten leiden door de informatiebehoefte van belanghebbenden. De betrokkenheid van belanghebbenden blijkt uit de manier waarop belanghebbenden zijn geïdentificeerd, hoe en wanneer hun betrokkenheid tot stand is gekomen en hoe deze betrokkenheid van invloed is geweest op de inhoud van het verslag en op het beleid en de activiteiten van de onderneming.
- Bijdrage aan maatschappelijk debat: De onderneming besteedt aandacht aan actuele relevante maatschappelijke vraagstukken. Met haar verslaggeving levert de onderneming een bijdrage aan het maatschappelijk debat door een visie uit te dragen en/of belanghebbenden bewust te maken van bepaalde maatschappelijke effecten.
- Durf: De onderneming is bereid zich kwetsbaar op te stellen door in haar verslaggeving gevoelige onderwerpen niet te vermijden en daarbij op een open en eerlijke manier inzichtelijk te maken welke tegenstrijdige belangen mogelijk bij die onderwerpen spelen.

Samenhang (± 15%)

- Strategische focus: De verslaggeving heeft een heldere opbouw waarbij de informatie wordt weergegeven in de context van de strategie van de onderneming. Uit de verslaggeving blijkt duidelijk hoe de strategische doelstellingen bijdragen aan het langetermijnsucces van de onderneming.
- Contextuele samenhang: De informatie in de jaarverslaggeving is weergegeven in de bredere context waarbinnen de onderneming opereert. De strategie, het bedrijfsmodel, de resultaten en de toekomstverwachtingen worden op een duidelijke manier in verband gebracht met externe factoren en trends.
- Integratie: In de verslaggeving is er sprake van een goede samenhang van informatie. De onderneming is er in geslaagd om op een heldere en beknopte manier informatie te geven over de onderlinge verbanden tussen onder meer strategie, risico's, managementbenadering, resultaten en vooruitzichten.
- Vergelijkbaarheid: De verslaggeving is zo ingericht dat gebruikers goed in staat zijn de positie, ontwikkeling en resultaten van de onderneming te vergelijken in de tijd en met andere ondernemingen.

Begrippenlijst

Afbakening:

Met afbakening wordt gerefereerd aan het bereik van de verslaggeving, namelijk de keuzes die de onderneming heeft gemaakt met betrekking tot de grenzen van de activiteiten waarover wordt gerapporteerd. De afbakening bepaalt welke informatie wordt geconsolideerd in de verslaggeving. Tevens bepaalt de afbakening welke verantwoordingsinformatie wordt opgenomen over activiteiten in de keten waaraan gebruikers in het bijzonder behoefte zouden kunnen hebben maar waarover de onderneming mogelijk geen of beperkte zeggenschap heeft.

Bedrijfsmodel:

De term bedrijfsmodel behelst de wijze waarop de onderneming opereert in haar (markt-)omgeving. Bij de toelichting op het bedrijfsmodel wordt vaak een beschrijving gegeven van de kernactiviteiten van de onderneming. Daarnaast kan in de beschrijving van het bedrijfsmodel duidelijk worden gemaakt wat de rol van de onderneming is in haar specifieke omgeving en/of waardeketen. Ook een toelichting op het verdienmodel of op unieke, waardebepalende operationele factoren wordt soms gebruikt om het bedrijfsmodel te verduidelijken.

Belanghebbenden:

Individen of partijen, binnen of buiten de onderneming, die er in redelijkheid vanuit mogen gaan dat de onderneming rekening houdt met hun gerechtvaardigde belangen en verwachtingen.

Dialogo met belanghebbenden:

Onder dialoog wordt het geheel aan interactie verstaan tussen een onderneming en haar belanghebbenden. Dit is niet beperkt tot fysieke of virtuele bijeenkomsten die specifiek met dat doel worden georganiseerd.

Governance:

Onder governance wordt het geheel aan regelingen verstaan die gericht zijn op het bestuur van een onderneming en het toezicht daarop. Enerzijds heeft governance betrekking op de verhoudingen tussen aandeelhouders, management en andere belanghebbenden. Anderzijds heeft governance ook een interne betekenis die onder meer gericht is op de sturing en beheersing, interne controlemaatregelen en de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Indicator:

Een indicator is een kengetal dat de onderneming gebruikt ten aanzien van een specifiek onderwerp om de ontwikkeling hiervan te bewaken, de voortgang van de onderneming aan af te meten en de resultaten van de onderneming te verantwoorden.

Inherente beperkingen:

Inherente beperkingen zijn factoren die verband houden met bepaalde uitgangspunten die de organisatie hanteert en die leiden tot een onvermijdbaar risico dat een bepaalde indicator een onjuist of onvolledig beeld geeft van een specifiek onderwerp. Inherente beperkingen zijn vaak het gevolg van praktische keuzes die gemaakt (moeten) worden ten aanzien van gehanteerde definities. Ook komen inherente beperkingen voort uit situaties waarin alleen gerapporteerd kan worden aan de hand van schattingen of berekeningen.

Kapitaal:

Onder kapitaal worden verschillende vormen van productiefactoren verstaan die de onderneming nodig heeft om haar bedrijf te kunnen voeren en haar producten en/of diensten te kunnen leveren. Hierbij valt te denken aan financiële middelen, natuurlijke grondstoffen, halffabricaten, arbeid en kennis, maar ook aan immateriële aspecten zoals maatschappelijke draagvlak, merkbeleving, competenties, etc. Bij verdere interpretatie van deze begrippen kan aansluiting worden gezocht bij internationaal algemeen aanvaarde normenkaders waarin van deze begrippen op relevante wijze gebruik wordt gemaakt.

Maatschappelijke aspecten van ondernemen:

Aspecten van ondernemen die in beeld komen wanneer vanuit een breder perspectief naar ondernemingen wordt gekeken dan uitsluitend het traditioneel financiële perspectief. Onder maatschappelijke aspecten van ondernemen vallen economische, milieu- en sociale aspecten. Hier wordt het als synoniem gebruikt van maatschappelijk (verantwoord) ondernemen of duurzaam ondernemen.

Maatschappelijke informatie:

Onder maatschappelijke informatie wordt alle informatie verstaan die verband houdt met maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Maatschappelijke resultaten:

Onder maatschappelijke resultaten worden de prestaties van een onderneming verstaan ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Maatschappelijke verslaggeving:

Onder maatschappelijke verslaggeving wordt externe verantwoordingsinformatie verstaan over het beleid en de resultaten van de onderneming ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen. Maatschappelijke verslaggeving is een verzamelterm voor doorgaans niet-financiële informatie die in de vorm van duurzaamheidsverslagen, CR reports – of geïntegreerd in het jaarverslag – door de onderneming wordt gepubliceerd om daarmee te voorzien in de brede informatiebehoefte van belanghebbenden.

Materiële onderwerpen:

Materiële onderwerpen zijn de onderwerpen die het meest relevant zijn voor een specifieke onderneming en die derhalve in aanmerking komen om opgenomen te worden in de maatschappelijke verslaggeving. Een onderwerp is relevanter – en dus meer materieel – wanneer de onderneming significante impact heeft op dit gebied. Onderwerpen die tegemoet komen aan een sterke informatiebehoefte van belanghebbenden en die bepalend kunnen zijn voor de beslissingen en afwegingen die belanghebbenden maken ten aanzien van de onderneming, moeten ook als materiële onderwerpen worden beschouwd.

Materialiteitsmatrix:

Grafische weergave waarmee de organisatie inzicht geeft in het relatieve belang van maatschappelijke onderwerpen voor zowel belanghebbenden als de onderneming en waaruit blijkt welke onderwerpen de onderneming beschouwt als zijnde het meest materieel.

Omgevingsanalyse:

Een analyse van de omgeving waarin de onderneming opereert, waarbij inzicht wordt gegeven in relevante externe factoren die de onderneming beïnvloeden waaronder algemene of specifieke trends en ontwikkelingen.

Organisatie-eenheden:

Onder organisatie-eenheden worden min of meer zelfstandig bestuurde onderdelen van een onderneming verstaan die met elkaar in verband staan binnen de structuur van de onderneming. Afhankelijk van de specifieke organisatiestructuur kunnen dit afdelingen, divisies, werkmaatschappijen of landenorganisaties zijn.

Reikwijdte:

Met reikwijdte wordt gerefereerd aan de breedte van de verslaggeving, namelijk het geheel aan onderwerpen waarover wordt gerapporteerd. De reikwijdte van de verslaggeving heeft betrekking op de keuzes die de onderneming heeft gemaakt met betrekking tot het al dan niet rapporteren over specifieke onderwerpen.

Relatieve indicator (ratio):

Een relatieve indicator is een kengetal ten aanzien van een specifiek onderwerp dat wordt uitgedrukt in een getal dat de relatie aangeeft ten opzicht van het geheel van de onderneming. Te denken valt aan efficiëntie- en intensiteitsindicatoren zoals bijvoorbeeld energieverbruik per oppervlaktemaat, CO₂-emissies naar omzetcijfer of ziekteverzuim per personeelseenheid.

Verificatie:

Onder verificatie wordt de toetsing verstaan van een onafhankelijke partij die onderzoekt of de gerapporteerde informatie voldoet aan een bepaald toetsingskader. Doorgaans stelt een dergelijk toetsingskader eisen aan de juistheid, volledigheid en toereikendheid van de gepresenteerde informatie. De uitkomsten van de verificatie worden vastgelegd in een formele verklaring die de betrouwbaarheid van die geverifieerde informatie verhoogt in de ogen van de gebruiker van de informatie.

Waardecreatie:

De bedrijfsvoering van een onderneming legt beslag op verschillende vormen van kapitaal en kan daar waarde aan toevoegen of afdoen. Een onderneming creëert waarde voor haar belanghebbenden op economisch, milieu- en sociaal gebied. Onder waardecreatie wordt het proces verstaan waaraan de onderneming haar bestaansrecht ontleent.

Waardeketen:

Een onderneming is actief in een keten van activiteiten die leiden tot de productie en levering van producten en/of diensten die door eindgebruikers worden afgenomen, gebruikt en afgedankt. Vanuit het perspectief van een bepaalde onderneming vinden activiteiten 'stroomopwaarts' plaats in de waardeketen (waaronder de activiteiten van toeleveranciers), alsmede 'stroomafwaarts' (waaronder de benutting van producten en/of diensten). Het kenmerk van een waardeketen is dat op verschillende plaatsen en momenten waarde wordt toegevoegd dan wel afgedaan als gevolg van de activiteiten van de verschillende spelers in de keten.

Bijlage: Sectorspecifieke aspecten

In de criteria wordt op diverse plaatsen gevraagd om sectorspecifieke aspecten. Het uitgangspunt van de Transparantiebenchmark is dat ondernemingen hun eigen materialiteitsanalyse maken en zodoende materiële onderwerpen identificeren die op hun onderneming van toepassing zijn. Voor elke sector is ter inspiratie een aantal aspecten opgenomen welke van materieel belang kan zijn voor ondernemingen in deze sector. De sectorindeling volgt zoveel mogelijk de classificatie van de Industry Classification Benchmark, die ook gebruikt wordt door Dow Jones en FTSE. Onderstaand is de sectorindeling opgenomen die gevolgd wordt door een tabel met dezelfde nummering (1 - 94) waarin wordt aangegeven welke aspecten van materieel belang kunnen zijn voor ondernemingen in deze sector.

Supersector	Sector	Subsector		
Oil & Gas	Oil & Gas Producers	1	Exploration & Production	Companies engaged in the exploration for and drilling, production, refining and supply of oil and gas products.
		2	Integrated Oil & Gas	Integrated oil and gas companies engaged in the exploration for and drilling, production, refining, distribution and retail sales of oil and gas products.
	Oil Equipment, Services & Distribution	3	Oil Equipment & Services	Suppliers of equipment and services to oil fields and offshore platforms, such as drilling, exploration, seismic-information services and platform construction.
		4	Pipelines	Operators of pipelines carrying oil, gas or other forms of fuel. Excludes pipeline operators that derive the majority of their revenues from direct sales to end users, which are classified under Gas Distribution.
	Alternative Energy	5	Renewable Energy Equipment	Companies that develop or manufacture renewable energy equipment utilizing sources such as solar, wind, tidal, geothermal, hydro and waves.
		6	Alternative Fuels	Companies that produce alternative fuels such as ethanol, methanol, hydrogen and bio-fuels that are mainly used to power vehicles, and companies that are involved in the production of vehicle fuel cells and/or the development of alternative fuelling infrastructure.
Basic Materials	Chemicals	7	Commodity Chemicals	Producers and distributors of simple chemical products that are primarily used to formulate more complex chemicals or products, including plastics and rubber in their raw form, fibreglass and synthetic fibres.
		8	Specialty Chemicals	Producers and distributors of finished chemicals for industries or end users, including dyes, cellular polymers, coatings, special plastics and other chemicals for specialized applications. Includes makers of colourings, flavours and fragrances, fertilizers, pesticides, chemicals used to make drugs, paint in its pigment form and glass in its unfinished form. Excludes producers of paint and glass products used for construction, which are classified under Building Materials & Fixtures.
	Forestry & Paper	9	Forestry	Owners and operators of timber tracts, forest tree nurseries and sawmills. Excludes providers of finished wood products such as wooden beams, which are classified under Building Materials & Fixtures.
		10	Paper	Producers, converters, merchants and distributors of all grades of paper. Excludes makers of printed forms, which are classified under Business Support Services, and manufacturers of paper items such as cups and napkins, which are classified under Nondurable Household Products.
		11	Containers & Packaging	Makers and distributors of cardboard, bags, boxes, cans, drums, bottles and jars and glass used for packaging.
	Industrial Metals & Mining	12	Aluminium	Companies that mine or process bauxite or manufacture and distribute aluminium bars, rods and other products for use by other industries. Excludes manufacturers of finished aluminium products, such as siding, which are categorized according to the type of end product.

		13	Nonferrous Metals	Producers and traders of metals and primary metal products other than iron, aluminium and steel. Excludes companies that make finished products, which are categorized according to the type of end product.
		14	Iron & Steel	Manufacturers and stockholders of primary iron and steel products such as pipes, wires, sheets and bars, encompassing all processes from smelting in blast furnaces to rolling mills and foundries. Includes companies that primarily mine iron ores.
Industrials	Construction & Materials	15	Building Materials & Fixtures	Producers of materials used in the construction and refurbishment of buildings and structures, including cement and other aggregates, wooden beams and frames, paint, glass, roofing and flooring materials other than carpets. Includes producers of bathroom and kitchen fixtures, plumbing supplies and central air-conditioning and heating equipment. Excludes producers of raw lumber, which are classified under Forestry.
		16	Heavy Construction	Companies engaged in the construction of commercial buildings, infrastructure such as roads and bridges, residential apartment buildings, and providers of services to construction companies, such as architects, masons, plumbers and electrical contractors.
	Electronic & Electrical Equipment	17	Electrical Components & Equipment	Makers and distributors of electrical parts for finished products, such as printed circuit boards for radios, televisions and other consumer electronics. Includes makers of cables, wires, ceramics, transistors, electric adapters and security cameras.
		18	Electronic Equipment	Manufacturers and distributors of electronic products used in different industries. Includes makers of lasers, smart cards, bar scanners, fingerprinting equipment and other electronic factory equipment.
	Industrial Engineering	19	Commercial Vehicles & Trucks	Manufacturers and distributors of commercial vehicles and heavy agricultural and construction machinery, including rail cars, tractors, bulldozers, cranes, buses and industrial lawn mowers. Includes non-military shipbuilders, such as builders of cruise ships and ferries.
		20	Industrial Machinery	Designers, manufacturers, distributors and installers of industrial machinery and factory equipment, such as machine tools, lathes, presses and assembly line equipment. Includes makers of pollution control equipment, castings, pressings, welded shapes, structural steelwork, compressors, pumps, bearings, elevators and escalators.
	Industrial Transportation	21	Delivery Services	Operators of mail and package delivery services for commercial and consumer use. Includes courier and logistic services primarily involving air transportation.
		22	Marine Transportation	Providers of on-water transportation for commercial markets, such as container shipping. Excludes ports, which are classified under Transportation Services, and shipbuilders, which are classified under Commercial Vehicles & Trucks.
		23	Railroads	Providers of industrial railway transportation and railway lines. Excludes passenger railway companies, which are classified under Travel & Tourism, and manufacturers of rail cars, which are classified under Commercial Vehicles & Trucks.
		24	Transportation Services	Companies providing services to the Industrial Transportation sector, including companies that manage airports, train depots, roads, bridges, tunnels, ports, and providers of logistic services to shippers of goods. Includes companies that provide aircraft and vehicle maintenance services.

		25	Trucking	Companies that provide commercial trucking services. Excludes road and tunnel operators, which are classified under Transportation Services, and vehicle rental and taxi companies, which are classified under Travel & Tourism.
	Support Services	26	Business Support Services	Providers of nonfinancial services to a wide range of industrial enterprises and governments. Includes providers of printing services, management consultants, office cleaning services, and companies that install, service and monitor alarm and security systems.
		27	Business Training & Employment Agencies	Providers of business or management training courses and employment services.
		28	Financial Administration	Providers of computerized transaction processing, data communication and information services, including payroll, bill payment and employee benefit services.
		29	Industrial Suppliers	Distributors and wholesalers of diversified products and equipment primarily used in the commercial and industrial sectors. Includes builders merchants.
		30	Waste & Disposal Services	Providers of pollution control and environmental services for the management, recovery and disposal of solid and hazardous waste materials, such as landfills and recycling centres. Excludes manufacturers of industrial air and water filtration equipment, which are classified under Industrial Machinery.
Consumer goods	Automobiles & Parts	31	Automobiles	Makers of motorcycles and passenger vehicles, including cars, sport utility vehicles (SUVs) and light trucks. Excludes makers of heavy trucks, which are classified under Commercial Vehicles & Trucks, and makers of recreational vehicles (RVs and ATVs), which are classified under Recreational Products.
		32	Auto Parts	Manufacturers and distributors of new and replacement parts for motorcycles and automobiles, such as engines, carburetors and batteries. Excludes producers of tires, which are classified under Tires.
		33	Tires	Manufacturers, distributors and retreaders of automobile, truck and motorcycle tires.
	Beverages	34	Brewers	Manufacturers and shippers of cider or malt products such as beer, ale and stout.
		35	Distillers & Vintners	Producers, distillers, vintners, blenders and shippers of wine and spirits such as whisky, brandy, rum, gin or liqueurs.
		36	Soft Drinks	Manufacturers, bottlers and distributors of non-alcoholic beverages, such as soda, fruit juices, tea, coffee and bottled water.
	Food Producers	37	Farming & Fishing	Companies that grow crops or raise livestock, operate fisheries or own nontobacco plantations. Includes manufacturers of livestock feeds and seeds and other agricultural products but excludes manufacturers of fertilizers or pesticides, which are classified under Specialty Chemicals.
		38	Food Products	Food producers, including meatpacking, snacks, fruits, vegetables, dairy products and frozen seafood. Includes producers of pet food and manufacturers of dietary supplements, vitamins and related items. Excludes producers of fruit juices, tea, coffee, bottled water and other non-alcoholic beverages, which are classified under Soft Drinks.

	Household Goods & Home Construction	39	Durable Household Products	Manufacturers and distributors of domestic appliances, lighting, hand tools and power tools, hardware, cutlery, tableware, garden equipment, luggage, towels and linens.
		40	Nondurable Household Products	Producers and distributors of pens, paper goods, batteries, light bulbs, tissues, toilet paper and cleaning products such as soaps and polishes.
		41	Furnishings	Manufacturers and distributors of furniture, including chairs, tables, desks, carpeting, wallpaper and office furniture.
		42	Home Construction	Constructors of residential homes, including manufacturers of mobile and prefabricated homes intended for use in one place.
	Leisure Goods	43	Consumer Electronics	Manufacturers and distributors of consumer electronics, such as TVs, VCRs, DVD players, audio equipment, cable boxes, calculators and camcorders.
		44	Recreational Products	Manufacturers and distributors of recreational equipment. Includes musical instruments, photographic equipment and supplies, RVs, ATVs and marine recreational vehicles such as yachts, dinghies and speedboats.
		45	Toys	Manufacturers and distributors of toys and video/computer games, including such toys and games as playing cards, board games, stuffed animals and dolls.
	Personal Goods	46	Clothing & Accessories	Manufacturers and distributors of all types of clothing, jewellery, watches or textiles. Includes sportswear, sunglasses, eyeglass frames, leather clothing and goods, and processors of hides and skins.
		47	Footwear	Manufacturers and distributors of shoes, boots, sandals, sneakers and other types of footwear.
		48	Personal Products	Makers and distributors of cosmetics, toiletries and personal-care and hygiene products, including deodorants, soaps, toothpaste, perfumes, diapers, shampoos, razors and feminine-hygiene products. Includes makers of contraceptives other than oral contraceptives, which are classified under Pharmaceuticals.
Tobacco	49	Tobacco	Manufacturers and distributors of cigarettes, cigars and other tobacco products. Includes tobacco plantations.	
Health care	Health Care Equipment & Services	50	Health Care Providers	Owners and operators of health maintenance organizations, hospitals, clinics, dentists, opticians, nursing homes, rehabilitation and retirement centres. Excludes veterinary services, which are classified under Specialized Consumer Services.
		51	Medical Equipment	Manufacturers and distributors of medical devices such as MRI scanners, prosthetics, pacemakers, X-ray machines and other non-disposable medical devices.
		52	Medical Supplies	Manufacturers and distributors of medical supplies used by health care providers and the general public. Includes makers of contact lenses, eyeglass lenses, bandages and other disposable medical supplies.
	Pharmaceuticals & Biotechnology	53	Biotechnology	Companies engaged in research into and development of biological substances for the purposes of drug discovery and diagnostic development, and which derive the majority of their revenue from either the sale or licensing of these drugs and diagnostic tools.

		54	Pharmaceuticals	Manufacturers of prescription or over-the-counter drugs, such as aspirin, cold remedies and birth control pills. Includes vaccine producers but excludes vitamin producers, which are classified under Food Products.
Cons. Services	Food & Drug Retailers	55	Drug Retailers	Operators of pharmacies, including wholesalers and distributors catering to these businesses.
		56	Food Retailers & Wholesalers	Supermarkets, food-oriented convenience stores and other food retailers and distributors. Includes retailers of dietary supplements and vitamins.
	General Retailers	57	Apparel Retailers	Retailers and wholesalers specializing mainly in clothing, shoes, jewellery, sunglasses and other accessories.
		58	Broadline Retailers	Retail outlets and wholesalers offering a wide variety of products including both hard goods and soft goods.
		59	Home Improvement Retailers	Retailers and wholesalers concentrating on the sale of home improvement products, including garden equipment, carpets, wallpaper, paint, home furniture, blinds and curtains, and building materials.
		60	Specialized Consumer Services	Providers of consumer services such as auction houses, day-care centres, dry cleaners, schools, consumer rental companies, veterinary clinics, hair salons and providers of funeral, lawn-maintenance, consumer-storage, heating and cooling installation and plumbing services.
		61	Specialty Retailers	Retailers and wholesalers concentrating on a single class of goods, such as electronics, books, automotive parts or closeouts. Includes automobile dealerships, video rental stores, dollar stores, duty-free shops and automotive fuel stations not owned by oil companies.
	Media	62	Broadcasting & Entertainment	Producers, operators and broadcasters of radio, television, music and filmed entertainment. Excludes movie theatres, which are classified under Recreational Services.
		63	Media Agencies	Companies providing advertising, public relations and marketing services. Includes billboard providers and telemarketers.
		64	Publishing	Publishers of information via printed or electronic media.
	Travel & Leisure	65	Airlines	Companies providing primarily passenger air transport. Excludes airports, which are classified under Transportation Services.
		66	Gambling	Providers of gambling and casino facilities. Includes online casinos, racetracks and the manufacturers of pachinko machines and casino and lottery equipment.
		67	Hotels	Operators and managers of hotels, motels, lodges, resorts, spas and campgrounds.
		68	Recreational Services	Providers of leisure facilities and services, including fitness centres, cruise lines, movie theatres and sports teams.
		69	Restaurants & Bars	Operators of restaurants, fast-food facilities, coffee shops and bars. Includes integrated brewery companies and catering companies.

		70	Travel & Tourism	Companies providing travel and tourism related services, including travel agents, online travel reservation services, automobile rental firms and companies that primarily provide passenger transportation, such as buses, taxis, passenger rail and ferry companies.
Telecom.	Fixed Line Telecommunications	71	Fixed Line Telecommunications	Providers of fixed-line telephone services, including regional and long-distance. Includes companies that primarily provides telephone services through the internet. Excludes companies whose primary business is Internet access, which are classified under Internet.
	Mobile Telecommunications	72	Mobile Telecommunications	Providers of mobile telephone services, including cellular, satellite and paging services. Includes wireless tower companies that own, operate and lease mobile site towers to multiple wireless service providers.
Utilities	Electricity	73	Conventional Electricity	Companies generating and distributing electricity through the burning of fossil fuels such as coal, petroleum and natural gas, and through nuclear energy.
		74	Alternative Electricity	Companies generating and distributing electricity from a renewable source. Includes companies that produce solar, water, wind and geothermal electricity.
	Gas, Water & Multi-utilities	75	Gas Distribution	Distributors of gas to end users. Excludes providers of natural gas as a commodity, which are classified under the Oil & Gas industry.
		76	Multi-utilities	Utility companies with significant presence in more than one utility.
		77	Water	Companies providing water to end users, including water treatment plants.
Financials	Banks	78	Banks	Banks providing a broad range of financial services, including retail banking, loans and money transmissions.
	Insurance (life and nonlife)	79	Full Line Insurance	Insurance companies with life, health, property & casualty and reinsurance interests, no one of which predominates.
		80	Insurance Brokers	Insurance brokers and agencies.
		81	Property & Casualty Insurance	Companies engaged principally in accident, fire, automotive, marine, malpractice and other classes of nonlife insurance.
		82	Reinsurance	Companies engaged principally in reinsurance.
		83	Life Insurance	Companies engaged principally in life and health insurance.
	Real Estate Properties & Investments	84	Real Estate Holding & Development	Companies that invest directly or indirectly in real estate through development, investment or ownership. Excludes real estate investment trusts and similar entities, which are classified as Real Estate Investment Trusts.
		85	Real Estate Services	Companies that provide services to real estate companies but do not own the properties themselves. Includes agencies, brokers, leasing companies, management companies and advisory services. Excludes real estate investment trusts and similar entities, which are classified as Real Estate Investment Trusts.

Technology	Software & Computer Services	86	Computer Services	Companies that provide consulting services to other businesses relating to information technology. Includes providers of computer-system design, systems integration, network and systems operations, data management and storage, repair services and technical support.
		87	Internet	Companies providing Internet-related services, such as Internet access providers and search engines and providers of Web site design, Web hosting, domain-name registration and e-mail services.
		88	Software	Publishers and distributors of computer software for home or corporate use. Excludes computer game producers, which are classified under Toys.
	Technology Hardware & Equipment	89	Computer Hardware	Manufacturers and distributors of computers, servers, mainframes, workstations and other computer hardware and subsystems, such as mass-storage drives, mice, keyboards and printers.
		90	Electronic Office Equipment	Manufacturers and distributors of electronic office equipment, including photocopiers and fax machines.
		91	Semiconductors	Producers and distributors of semiconductors and other integrated chips, including other products related to the semiconductor industry, such as semiconductor capital equipment and motherboards. Excludes makers of printed circuit boards, which are classified under Electrical Components & Equipment.
		92	Telecommunications Equipment	Makers and distributors of high-technology communication products, including satellites, mobile telephones, fibres optics, switching devices, local and wide-area networks, teleconferencing equipment and connectivity devices for computers, including hubs and routers.
Government	Public sector	93	Universities	
		94	Semi-public bodies	

Sectors	Sector Index																																						
	Oil & Gas Producers	Oil Equipment, Services & Distribution	Alternative Energy	Chemicals	Forestry & Paper	Industrial Metals & Mining	Electronic & Materials	Industrial Electrical Equipment	Support Engineering	Automobiles & Parts	Beverages	Food Producers	Household Goods & Home Appliances	Personal Goods	Tobacco	Health Care Equipment & Services	Pharmaceuticals & Biotechnology	Food & Drug Retailers	General Retailers	Media	Travel & Leisure	Fixed Line Telecommunications	Mobile Telecommunications	Electricity	Gas Water & Multi-utilities	Banks	Insurance (life and nonlife)	Real Estate Properties	Software & Computer Services	Technology Hardware & Equipment	Public sector								
Supersector	Oil & Gas	Basic				Industrials				Consumer goods					Health		Cons. Services			Telecom	Utilities		Financials		Techn.	Go													
Subsectors	1	3	5	7	9	12	15	17	19	21	26	31	34	37	39	43	46	49	50	53	55	57	62	65	71	72	73	75	78	79	84	86	89	93					
	2	4	6	8	10	13	16	18	20	22	27	32	35	38	40	44	47	49	51	54	56	58	63	66			74	76	80	85	87	90	94						
					11	14				23	28	33	36		41	45	48		52		59	64	67					77	81	88	91								
										24	29				42						60	68						82		92									
										25	30										61	69						83											
Emissions and waste																																							
EW1	x	x		x	x	x				x	x	x	x							x	x	x	x	x	x	x							x						
EW2	x			x		x				x					x					x	x																		
EW3						x	x							x								x																	
EW4											x																												
EW5	x	x																																					
EW6	x	x																																					
EW7	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x		x			x	x		x	x	x	x	x												x				
EW8	x	x		x	x	x	x	x	x						x						x	x														x			
EW9	x	x																	x	x																			
Fuels and energy																																							
FE1						x		x		x				x	x																					x			
FE2												x																									x		
FE3							x															x	x														x		
FE4																																							
FE5															x																								
FE6																																							
Operational efficiency																																							
OE1						x					x		x																										
OE2											x																												
OE3											x																												
OE4											x			x																									
OE5																																							
OE6	x	x		x		x		x	x		x																												
OE7											x																x												
OE8																																							
OE9																																							
OE10	x					x								x	x																								
Materials																																							
M1				x	x	x	x			x				x	x		x	x	x								x	x											
M2																						x																x	
M3											x																												
M4						x																																	
M5																x	x																						
M6																																							
M7						x	x					x																											
M8																																							
M9																																							
M10	x					x																																	
Biodiversity, animal welfare and climate change																																							
BAC1	x	x						x																															
BAC2						x							x																										
BAC3																																							
BAC4	x	x				x		x							x	x																							

Sectors	Oil & Gas Producers Oil Equipment Alternative Services & Distribution Chemicals Alternative Energy Forestry Industrial Paper Construction & Mining Electronic & Materials Industrial Electrical Industrial Engineering Support Transportation Automobiles & Parts Beverages Food Producers Household Goods & Home Cosmetics Personal Goods Tobacco Health Care Pharmaceuticals & Services Food & Drug Retailers General Retailers Media Travel & Leisure Fixed Line Telecommunications Mobile Telecommunications Electricity Gas, Water & Multi-utilities Banks Insurance (life and nonlife) Real Estate Properties & Investments Software & Computer Services Technology Hardware & Equipment Public sector																																				
	Oil & Gas			Basic			Industrials				Consumer goods					Health		Cons. Services			Telecom		Utilities		Financials			Techn.		Go							
	1	3	5	7	9	12	15	17	19	21	26	31	34	37	39	43	46	49	50	53	55	57	62	65	71	72	73	75	78	79	84	86	89	93			
Supersector	1	3	5	7	9	12	15	17	19	21	26	31	34	37	39	43	46	49	50	53	55	57	62	65	71	72	73	75	78	79	84	86	89	93			
Subsectors	2	4	6	8	10	13	16	18	20	22	27	32	35	38	40	44	47	51	54	56	58	63	66			74	76		80	85	87	90	94				
				11	14					24	29				41	45	48	52		60	68	67							81	88	91	92					
										25	30									61	69	70								82	83						
BAC5	Animal welfare (breeding and genetic, animal husbandry, transportation, handling, and slaughter)																																				
	Supply chain																																				
S1	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X					
S2	X	X		X					X	X	X	X	X													X	X	X	X	X							
S3				X	X			X	X	X					X																						
S4				X	X			X						X					X							X											
S5									X						X	X	X																				
S6												X	X			X				X	X																
	Client selectivity																																				
C1	Loans subjected to CR-screening or loans declined for CR risks																																				
C2	X										X																		X	X							
	Working conditions																																				
WC1	X	X		X	X	X	X		X		X			X	X											X	X										
WC2	X	X		X			X	X	X	X											X					X	X	X	X	X							
WC3									X						X	X	X			X	X	X									X						
WC4					X								X	X	X	X	X																				
WC5					X								X		X	X																					
WC6										X																			X	X	X						
WC7										X										X						X	X		X	X	X						
WC8						X								X	X	X	X																				
WC9										X										X	X	X															
WC10	X							X	X		X							X		X	X	X							X	X	X	X			X		
	Terms of employment																																				
E1	Remuneration: CR performance into account in performance agreements																																				
E2						X	X				X									X	X								X	X					X		
E3						X															X																
	Workforce																																				
W1	X						X	X		X												X							X		X	X					
W2	X	X																																			
W3				X															X										X							X	
W4							X		X																	X											
	Product responsibility																																				
PR1	Products or services related to:																																				
				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
PR2			X	X				X			X	X	X	X	X	X	X	X							X	X							X	X			
PR3				X			X			X			X	X	X	X	X	X	X						X	X											
PR4		X	X	X			X							X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X										

Sectors	Oil & Gas Producers Oil Equipment, Services & Distribution Alternative Energy Chemicals Forestry & Paper Industrial Metals & Mining Construction & Materials Electronic & Electrical Equipment Industrial Engineering Support Transportation Automobiles & Parts Beverages Food Producers Household Goods & Home Consumer Goods Personal Goods Tobacco Health Care Equipment & Services Pharmaceuticals & Biotechnology Food & Drug Retailers General Retailers Media Travel & Leisure Fixed Line Telecommunications Mobile Telecommunications Electricity Gas, Water & Multi-utilities Banks Insurance (life and nonlife) Real Estate Properties & Investments Software & Computer Services Technology Hardware & Equipment Public sector																																			
	Supersector	Oil & Gas	Basic	Industrials	Consumer goods	Health	Cons. Services	Telecom	Utilities	Financials	Techn.	Go																								
Subsectors	1	3	5	7	9	12	15	17	19	21	26	31	34	37	39	43	46	49	50	53	55	57	62	65	71	72	73	75	78	79	84	86	89	93		
	2	4	6	8	10	13	16	18	20	22	27	32	35	38	40	44	47	51	54	56	58	63	66	67	74	76	77	80	85	87	90	94				
						11	14				23	28	33	36		41	45	48			59	64	67				81	88	91							
											24	29				42					60	68						82		92						
											25	30									61	69						83								
PR5	Forestry product output from recognised forest certification schemes (FSC, PEFC, CSA, SFI, Malaysian Timber Certification Council)																																			
PR6	Sustainable, Organic & Fair Trade Products (products with organic origin certified by a member of the International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM) standards, Fair Trade by an affiliate or partner organisation of Fair Trade Labelling Organizations International (FLO), or fish certified according to recognised certification schemes for sustainable fishing (MSC)																																			
PR7	Products containing genetically modified organisms (GMO) or ingredients containing (GMO)																																			
PR8	Percentage of textiles certified according to recognised certification schemes for sustainable textiles (Global Organic Textile Standard)																																			
PR9	Recycling Quota (products delivered to company for recycling)																																			
PR10	Lifespan of product																																			
PR11	Product recalls for safety or health reasons																																			
PR12	Product withdrawals from market due to regulatory pressure																																			
PR13	Policy, measures and outcomes in relation to responsible product use																																			
PR14	Policy, measures and outcomes in relation to late payments																																			
PR15	Policy, measures and outcomes in relation to loss of personal data																																			
PR16	Policy measures and outcomes in relation to protection of privacy																																			
PR17	Policy, measures and outcomes in relation to health & safety aspects of products																																			
PR18	Policy and measures in relation to product information and communication to clients																																			
PR19	Customer satisfaction and retention																																			
PR20	Customer health and safety																																			
PR21	Practices that promote healthy and affordable food																																			
PR22	Operational availability of services to clients (contractually warranted in percent)																																			
PR23	Percentage of customer equipped with smart metering applications																																			
PR24	Energy use reduction strategies																																			
PR25	Product/service reliability																																			
PR26	Policy, measures and outcomes on complaints, grievances, dispute handling																																			
Operations																																				
OP1	Spent pot lining																																			
OP2	Vertical range of manufacturing																																			
OP3	Production shortfall caused by material supply constraints																																			
OP4	Average age of capital goods																																			
OP5	Certification of facilities (ISO 14001, OHSAS18000, ISO 9001, SA 8000, etc.)																																			
OP6	Real estate owned and/or under management with a certification from LEED, BREEAM, GBCA, ABGR, HQE																																			
OP7	Veterinary, pharmaceuticals, seeds, herbicides, pesticides and other drugs																																			
OP8	Split of activities (comprising organic/conventional fishing and/or farming activities)																																			
OP9	Maintenance and safety of equipment (e.g. fleet, trucks, planes, cars, machines, etc)																																			
OP10	Existence of emergency preparedness programs																																			
Investment, innovation and R&D																																				
IIR1	Investment in research on CR relevant aspects of business as defined by company																																			
IIR2	Environmental spending for R&D, site rehabilitation and environmental monitoring total in monetary terms i.e. currency																																			
Government support, subsidies																																				
GS1	Financial support received from government																																			
GS2	Feed-in tariffs or regulated pricing structure																																			
GS3	Percentage of total revenue generated in subsidised markets																																			

Versie	Inhoud wijziging	Datum	Initiator van wijziging
Versie 1	Volledige herziening van de criteria	21 november 2013	Ministerie van EZ
Versie 2	Onjuiste datering op titelblad verwijderd (november 2014 => versie 2)	26 november 2013	Uitvoerder